

Observationes
criticae in varios
Scriptores veteres.

Auctore

Io. Guiberto de Bergero

Prof. Vitenberg. Eloquensiae et

Historiographo Regio

elaboratae

ipsiusque Viri immortalis manu

exaratae.

^{2/3}
In Satiram X. Iuuenalis.

De ipso Iuuenale uix monendum quicquam
puto, cuius uita extat, scripta, ut creditur,
a Frangullo, edita auctior ex uet. Cod.
M. J. Vossij, cum not. P. Pitboei et Henr.
Christiani Henningij. Hanc uitam ex Probo Gram-
matico exhibuit ^{Georg} Valla.

Est ille Decimus Iunius Iuuenalis, non
Decius, quod praenomen merito emendat Lud.
Cario libro emendation. cap. 1. Antiquis libra-
riis uulgo Etticus dicitur, ut notat C. Barthius
Aduers.

Fuit Aquinas, seu ex Aquinio Volscorum
quidam oriundus, patria Thome illius magni Scho-
lasticonum parentis, qui uocatur Iuuenalis, mu-
niceps de Aquino. Libertini completis filius,
incertum, an alumnus, temporibus Cl. Neronis
ad median fere aetatem declamauit. ~~ad~~ uisus
fronte grammatico. quidam contendunt, eum
emendatum fuisse inscriptionibus Saty, qui uis tem-
poribus principatus inter ceteros ~~liber~~ tene-
batur, ap. Critianum lib. IV. cap. 69. De Poet. Lat.
sini dicitur faiundus Martialis Epig. VIII. 91.
Omnes certe Satyrae subacti declamatoris artes
ostendunt. itaque nullis declamator potius, quam
~~uulgo~~ ~~poeta~~ poeta uidetur. ut recte in eo
artificium rhetoricum quaeramus. Post operam
dedit poeticae, et ubi diu tenuit, inuitia de-
num, in immensum aucta, diere coepit. Sati-
ra non inepte composita, in Pandem tanto-
nimum, qui indehinc aulae erit Domitia-
num, non Cl. Neronem, ut falso offemat uet.

Nam 6. extantis vita spiritum optant cum
serectis ipsa mortis, deformitate, odio voluntati,
delibitate seipsum de corpore animo et fust-
mum conpente peripetoy ai lingua nulloz f pessi-
one atque iudicandoy medu, noient.

Nam 7. Plebitudine optant, cum sit peri-
culosus actives, d passiva, d facile conpender-
da, d facile cum orrapine perandi etz
illectum exitus nuntinet.

Peror. seu Conclusio. Ergo aut diu nota
sunt permittenda qui optima dare d nuntinet
d possunt: aut bona mens cum fuitate
exorude.

V.
Exordium Dialecticum
Analysis Dialectica.

Examinem vera bona a falsis distinguere ^(re/ingh.)

E. temere et stolide optant in demopione rōi dōta, ear
Argumentum Entymematista causa confidente,
quae est ignorantio veri boni. Confirmationisue.

P. de obiecta vel subiecta. Potest a fine ratio
cinari: homines stolide optant, quoniam exoptant,
d quae sine, seu P. B. quod quodam, impetm-

re non possunt. Etiam a forma usi, ~~quae~~
seu errore depidendi, d appetitione, ~~quae~~

quae exoptandis sine causa: quoniam expectant,
quae exoptandis causam intendunt nullam.

A. effectis: quoniam impetata infelices, non bea-
titer ridere possunt. Sed uni bonum custodit,
et sibi parit, quo exemplo d nobis parcamur.

in iuentione.
Iam Argumentum Entym. propositionis subiecti,
petitur ab Effectis.

Examinem vera bona a falsis distinguere ~~quae~~

quam uocat erroris
nebulam, ab effectis.
Ius. quia ignorantia
nobis subtrahit causam
longi cognitioe, quae
pellata, nihil perimus
Hinc ab. h. p. p. causam
Ius. h. d. quod d. d. d.
Ab. ind. h. causam
Ius. cognitioe d. d. d.
quodam. Hinc p. p.
d. d. d. est unum causam
Ius. u. d. d. d.
Ius. et de ius.
u. d. d. d. d.
brantini.

Plerique hominum in affectibus temerariam
regem & cupiditatem s. desiderium addunt.

E. pauci hominum vera bona a falsis distinguere
non possunt.

Effectus testat causam. Est adeo demonstratio
eius s. s. secundaria.

Quia consequentia quod est poenitentia.

Pleroque ^{homines} ~~com~~ poenitentia ^{posse} ut optima
sibi ⁱⁿ expetierunt.

E. pauci hominum vera bona a falsis distin-
guere non possunt.

Nam posito consequente in respectu necessario
positus est Antecedens. Posita poenitentia,
positus ignorantia ~~est~~ veri boni, qd. appetendi est.

~~Illustrat consequens~~
~~Exempl.~~ ~~Illustrat.~~

Homines ^{illis} ~~optantibus~~, di totas domos everte-
runt.

~~Exemplum~~ ~~homines~~ ~~vera bona a falsis~~

~~discernere non possunt.~~
E. homines saepe poenitentia ~~compositas~~ quod
ut optima prius expetierunt.

Discere possumus, scriptoris argumentum argu-
mento illustrare, vel corruptibile, qui tollit
dubitium, more dialectico, qui Affirmationem
argumentis subalternis, subordinatis, et
vicinis firmare solent.

Inde Propositio propinquitus. E. nota hominum
mixta capigant s. stringant.

Propositio ~~est~~ ut consequens Antecedenti.
Dato turpi note, datur etiam ~~note~~ ~~causa~~
capigandi causa.

Dialecticus dixerit. In omni terrarum orbe pau-
ci ~~discernere~~ discernere possunt vera bona a falsis
s. ~~discernere~~ ~~discernere~~. nam temere et fugimus, et
cupimus, et maximum notorum ~~notorum~~ poenitentia
illis, illorum exemplis quibus optantibus ipsis, dii
totas domos ~~everte~~ evertebant. itaque ~~notum~~
~~exemplum~~ ~~petuntur~~ ~~notum~~.

Hi locum; Basilica exstitit & a Lateranensis Lateranensis
necis dicta. Antebas Basilica Constantini, quoniam
datus auctor a Constantino Imperator Pontifici. Hinc
Papa Lateranensis Episcopus, Lateranensis Episcopus
d. VII.

Coenacula) improprie dicitur quod: n. lib. raro
arcedere ad pangs, qui in conductu habi-
tante. Nam proprie coenaculum non aliter
in domo. Festus coenacula st. ad quae
scitis ascenditur. Coenaculum hoc non
nunc fuit antiquum. sed habebat dictum
tam, & abas appendices. Antiqui et
nationes haec dicebant locum ubi coenabatur.
Et, postquam in superiore parte veritate ve-
nerunt, superioris domus amplexa adificia
coenacula dicta st. ut tradit Varro de L.
Plantis. in superiore quo habitant coenaculo,
in Amphitryon. Augustus ap. Tringitum
Circenses ex amicorum fore libertorum ce-
naculis spectabat. Liu. lib. IX. coena-
culum super adus datus est scitis ferentibus
in publicis offendiis. Anterior. per scitas
conficitis pedibus in superioris coenaculum
atque. Si dicimus lucra, sua obine
lucris, licet nunc e ferro. Si pistinum,
quod grana ante usum ad usum in pitio
piscerent, unde d. nomen. licet in praec-
nunc grana multis versatilibus terantur.
Haec coenacula dicitur in eadem inguibus
condenda habent
argenti puri ^{Villius sic piti.} mixti, aut fortasse
minime caelati. Alia. purior. Luc. VI. 4.
et Tunc. XLIX. 1.

(Cantus) cantus. proprie lignum cupiditatum, quo
utuntur nautae ad explorandum altitudinem fluminum.
Iuvenalis: et cantus, id est, Stygis. rana in gurgite
higras. Gl. roris, pericia, iudis, camax. Si
cantus ferrus habent, sicutum, ius ad arma dicitur.
Inventa non solum nauticum dicitur. Vellegra phi-
rebathe Virginius dixit in IV. cantus cupiditate
cantus egredi. His dicitur in. in luffin in ma-
ris emitemis desinunt, ap. Virgil. in IX. et Lu-
can. VI. In cantus dicitur luffa luffis. Expre-
ssit hunc luffa luffis d. Cantus. luffa. lib. III.
Tu igitur qui nunc cantum gladiumque respicis,
Linita minus callem hauris inatris intrasse,
coram latrone cantasse.

Letrous / dicitur cantus fuffus in, qui conducti mihi
habent, quasi luffa luffis, i. semicentes. Nam
obfuffis uisum, ut a latera, in aduicis
ut a latendo
amudis, uisum) Plato in Phaedro. eys
dulcor oiait luffa luffis.

Anafon / urque ad luffa luffis, i. in fo-
ro luffa luffis, i. in luffa luffis, i. in luffa luffis,
in quibus argentis et pennis luffis
deponant. Hinc luffa luffis, i. in luffa luffis,
deposita, opes dicitur, ut dicitur luffa luffis.
Referri q. pt. ad foenar. foenarum
u. in foen. ut maior, pennis luffis
in foenar luffa luffis.

Aconita / uerena.

genata / genis dicitur. Verenus in au-
ro luffis, ap. Senecan in Thyeste.

Setinum / uinum a Setio. dicitur in Au-
r. i. h. Species pro genere. uinum luffa luffis.
num, a Setia. luffa luffis: inaurata luffa luffis.
la cum uinum uisum, i. in luffa luffis, i. in luffa luffis,
hena.

riqne erre totum ingreditur. 2) descendit
philosophia, qua dicit vera bene a falsis
distinguer, duo bene triplex, honeste, utile,
inunde, affert. 3) omnia, qua ex, et non,
non iustis, sed profici, sunt metendy quo
cum ratione optemus. hoc illud: respice finem.
Si nos non puenit hnt.

Epanorth. 1) separatio iudicandi fugiende,
quod quia pami finibus, nulle pntunt
de bonis. 2) ratio, non affectus, regat
natus, ubi qui patitur, non tunc, d quo
my nos puenit. 3) Deus non puenit
testis tenentis. videns, qui eue nent

Confessio. Si factus sit qm minus quid
Confessio. Si factus sit qm minus quid
pneptis caduiss, bonis, qm deamus,
minus vero d ~~hinc~~ longi puenit,
quid i sequunt, dolentur et affligant.
Si factus sit et puenit, non tunc
amur, d, prudentia dicit, postea qm
tunc, d, ~~non tunc~~ bene bonis iudicandi
fructus consequantur.

Confirmatio: dialectica.

1. quoniam ^{iamer a dicit} optant. Ex ^{fundamentum} hoc obiecto, ^{expositi ex loro puenit} quod ^{confirmatio est i remotione}
hinc ratione ^{causa} hinc exitio esse pt ^{quod non sicut ut hinc i}
illud sunt ^{ergo. a trahit} exemplo nuntio ^{notum ipsum non esse ntile}

2. quoniam optant a Deo, a per ^{in tantis impiis, non esse prudentis.} mias,
Actiology Nam 1. ^{causa} hinc arguendo est
ab ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc
Nam 2. ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc
Exemplo ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc ^{causa} hinc
Fundamentum: quod non
tunc autem, quod non
d consequantur, tunc, id ipse
natura est. Atque quod non
consequantur

A comparat. contrarij. Inops nihil sibi me-
ruit a milite, sed medius inter duos etiam
a latrone sibi timet.

3.) privatim, quoniam complexibus uenera
parantur.
A contrar. pauperes sunt tunc.

Nam 3. est adeo misera, quoniam fletu 1.
Testimonio Herodoti, qui inuentas
summi et curas fletu, solebat.
y Democriti qui uisus suo
videre semper solebat.

Amplific. 1) a iudicio, ex
Laco Imperium, illustrato ex loco esse
sorum et Adunationem

videbat Democritus ⁱⁿ miseram hominum
ineptias in minoribus. Terrene uel
hinc quid: quanto magis risisset

per Romanorum pompam, et inuicem
magnificam in triumphis. ^{Haec de iudicio}
disset, quibus prouidentibus ^{et inuicem}

Entsymema. ~~Haec~~ ^{apud} ~~apud~~ ^{nonnulli}
1) acquisitio anxia, 2) possessio periculosa
publice priuatimque 3) adeo misera. E.
homines tenere et inepte a diis meliant
aper nimias. E. quid propositum est
homines tenere atque inepte a diis optant.
puta partem huius tractatus est entsyme-
matica, de mutato quod ordine, et iuxta
Causatione. Est adeo ~~xxx~~ ^{xxx} ~~xxx~~ ^{xxx}

3) Enarratio Philologica & Critica.
torrens diendi uia) i. fluens, abundans elo-
quentia. Proprie torrens fluminis collectus ex
pluuiis et nihilis montans. Virgilio rapi-
dus montans flumine torrens. in ill. Ter-
rens i. torrens fluminis qui astate siccat, et
unde et dicitur a torrendo. Sicci dicuntur
torrens uerbo ^{torrens} ~~torrens~~ ^{torrens} ~~torrens~~ ^{torrens}
torrens qui fluminis quid maiores sunt, breui-
perent, conuulsus a ^{torrens} ~~torrens~~ ^{torrens} ~~torrens~~ ^{torrens}

2.) A Confectar. de Sacerdotibus.
Discipulis, posse uiros summos
inter barbaros nasci.

dextro pede i. per felici auspicio. dextram felix.
opponit laevum, sumptum, intantum. Dextram
indem.

alii leg. concipis.

concupis i. optus canthe pro effectu nam optus
hinc est effectum, existens cupiditate, dappetitione
notis) utrum proprie quod invenimus. hinc nota uniofunde pponit
suspense, / Mese. optus u. appetitio, electio re. as dno quid. 95. off.
num. notum partum i. vite in tempis. hinc uniofunde pponit
est peragee. Nota hinc uniofunde pponit Ep. hinc uniofunde pponit
L.V. pro bonis mala amplectim, quod notus quare, fige, pponit
contra id, quod optinimus, pugnant hinc uniofunde pponit
nota cum notis, concipia cum concipit. cam. Ver. last. cap. v.
para ~~the~~ Platani Alibiadem.

Diifaciles) Satyrice. ad mala paganda faciles.
qui optatis & punitis punitis facilet annunt. Len-
ca, quod hinc opte, ~~uniofunde~~ uniofunde pponit
diis, qui longini pponit uniofunde pponit
Hic illud est ~~the~~ punitis. yll. ~~the~~ pponit
Sors in uoxlye pponit. o' xae ~~the~~ pponit
Lvdewors, uoxlye pponit. ad Sal. VI.
u. 7. Curo: optus pponit nam pponit pponit
toza) uoxlye pponit. signa pro re signata. op-
punit pponit. signa uoxlye pponit pponit.
hi Virgiliu genit tozatu. de toza pponit. pponit
muis, ~~the~~ pponit. pponit, radij pponit
Et uoxlye pponit. Hinc uoxlye pponit. pponit
in pponit. Hinc uoxlye pponit. pponit
Linium, uoxlye. pponit pponit: hinc de
toza ad pponit, de pponit Tertull. i. pponit.
Hinc candidati, i. hinc pponit albus candida. hinc de
albati. pponit uoxlye pponit.

x sigillatim
Sed vobis hanc ph-
ret; in provinciis
di profectio dicitur
Vca H. Natali et
Julianus de midu-
prouen.

quocententur homines in ordines illur al-
legend. Proprie census descriptio atque
aestimatio bonorum pariter ac personarum
q. census, & τὸν ἀριθμὸν οὐρανῶν, & τὸν ἀριθμὸν
sc. personarum. Luc. 2. & τὸν ἀριθμὸν ἑκάστης
οὐρανῶν ἐρανοῦν. edicto Augusti. u.
2. q. & τὸν ἀριθμὸν. Nam, cum census age-
retur, iurato omnes ciues nomen, genus
~~et~~ aetatem de se, uxore, liberis, senibus,
officia, artes: tum facultates, pecunias,
et praedia prospicitur: agrus q. Ita defec-
tus ut nomen fundi, ciuitatis, & pagus, quo
pervenit iuribus ceterum agrum, vineam, praedium
praeter illud, persona iudicant. Liberis vel
remanebunt vel fallentur bona et ciuitatem a-
mittent. Trifidus Dionys. Historicarum. lib. IV
cap. 19. et lib. V. cap. IV. et cap. 85. Tra-
quillus Caty. cap. 38. Insuper Terminus pub-
licus, ap. Dionys. & Linium. Utilitate in-
finita explicat Lict. ad I. Annalen Tarich.
Hinc etiam illa: propter censum s. pro-
pter & τὸν ἀριθμὸν. ciuum, edere censum, s. i.
quis facere censum. Ceterum census pro
codicibus, libris, et tabulis personarum,
in quibus professiones ciuum describuntur
l. X. ff. de prob. et praesumt. census et ad
himentum publicum praedicta testibus esse. Ha-
in censum deferre, deducere in censum,
dedicare in censum.

Britannia) / uis pro
geret. Talis hanc
ris in oceanum
q. plur. IX. Gradis
Lateranensis
lio piffrix Decret.

quanto) nota etiam effendi, ex loco simili-
tudinum. Saepius hanc poffid, fontem.
Sed praedictis) intra quatuordecim Regibus
pparamet ter milia H. S. i. uofp
septuagies quingies centena mi-
lia Philippicorum.
Lateranensis adis) in locum nonne, quas re-
uinit h. Cognitibus in A. Ant. Philofo-

